

Sygn. akt III KRS 71/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda (przewodniczący)

SSN Roman Kuczyński

SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania P.W.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 3 września 2014 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwa wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym w [...], ogłoszone w Monitorze Polskim [...] z udziałem [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 lutego 2015 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 3 września 2014 r. Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła:

1) przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu do pełnienia urzędu na dwa wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym [...] kandydatury: asystent M. C. oraz referendarza M. C., 2) nie przedstawiać Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na

dwa wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym [...] pozostałych wymienionych w uchwale kandydatur, w tym kandydatury referendarza P. W., 3) umorzyć postępowanie w sprawie wymienionych w uchwale kandydatur wobec cofnięcia wniosków, złożonych rezygnacji z udziału w tym postępowaniu konkursowym lub odebrania nominacji sędziowskiej na urząd sędziego rejonowego.

W uzasadnieniu uchwały stwierdzono, że Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa na posiedzeniu w dniu 1 września 2014 r. w przedmiocie przygotowania stanowiska dotyczącego rozpatrzenia i oceny na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa kandydatów na dwa wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym [...], postanowił jednogłośnie rekomendować Krajowej Radzie Sądownictwa kandydatury: asystent M. C. oraz referendarza M. C.

Zespół wskazał, że Kolegium Sądu Okręgowego w [...] zaopiniowało kandydaturę asystent M. C. w głosowaniu stosunkiem głosów: 5 „za”, przy braku głosów „przeciw” i głosów „wstrzymujących się”, z mocą poparcia na poziomie 25 punktów, ponadto ta kandydatura uzyskała najwyższe poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów okręgu Sądu Okręgowego w [...]: 63 głosy „za”, przy 4 głosach „przeciw” i 5 głosach „wstrzymujących się”.

Druga z rekomendowanych kandydatur - referendarza M. C. została zaopiniowana przez Kolegium Sądu Okręgowego w głosowaniu stosunkiem głosów: 5 „za”, przy braku głosów „przeciw” i głosów „wstrzymujących się”, z mocą poparcia na poziomie 25 punktów, oraz otrzymała trzecie w kolejności najwyższe poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów okręgu Sądu Okręgowego: 55 głosów „za”, przy 10 głosach „przeciw” i 5 głosach „wstrzymujących się”.

Na posiedzeniu w dniu 3 września 2014 r. Krajowa Rada Sądownictwa, kierując się przedstawionymi przez Zespół rekomendacjami, uznała, że w przeprowadzonej procedurze konkursowej najlepszymi kandydatami spośród 106 osób ubiegających się o dwa wolne stanowiska sędziowskie w Sądzie Rejonowym [...] okazali się wyżej wymienieni rekomendowani. O przedstawieniu tych kandydatur zdecydował całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności uzyskane przez wnioskowanych kandydatów wysokie kwalifikacje zawodowe, doświadczenie zawodowe, poparcie środowiska sędziowskiego, opinie przełożonych oraz rekomendacje. Zarekomendowani kandydaci są osobami o

wysokich kwalifikacjach zawodowych, które cechuje terminowość w podejmowaniu i wykonywaniu poszczególnych czynności, rzetelność, profesjonalizm oraz doświadczenie zawodowe w wymiarze sprawiedliwości, które stale poszerzają swoją wiedzę przez uczestnictwo w szkoleniach oraz różnego rodzaju kursach doskonalących kwalifikacje zawodowe. Praca tych kandydatów została bardzo dobrze oceniona przez sędziów wizytatorów oraz przez sędziów, z którymi kandydaci współpracowali lub współpracują. Przy podejmowaniu uchwały Rada kierowała się również poparciem środowiska sędziowskiego dla rekomendowanych kandydatów. Wybrani kandydaci uzyskali pozytywną opinię Kolegium Sądu Okręgowego z maksymalną liczbą głosów oraz największym poparciem Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów okręgu Sądu Okręgowego w [...]. Jedynie referendarz A. S. uzyskała wyższe poparcie dla swojej kandydatury na Zgromadzeniu Przedstawicieli Sędziów Okręgu Sądu Okręgowego od kandydatury rekomendowanego referendarza M. C., ale uzyskała mniej punktów poparcia od Kolegium Sądu Okręgowego (23 punkty). Żaden z pozostałych kandydatów biorących udział w konkursie nie otrzymał wyższego poparcia środowiska sędziowskiego w porównaniu do uzyskanego przez rekomendowanych. Rada miała ponadto na uwadze uzyskane przez tych kandydatów oceny z ukończenia wyższych studiów prawniczych i egzaminu sędziowskiego oraz przeanalizowała oceny uzyskane na wyższych studiach prawniczych oraz na egzaminach zawodowych (sędziowskim lub równorzędnym), w tym oceny pozostałych kandydatów biorących udział w konkursie. Pomimo tego, że niektórzy z kandydatów uczestniczących w konkursie uzyskiwali wyższe lub równe oceny z ukończenia studiów lub egzaminów zawodowych w porównaniu do rekomendowanych kandydatów, Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że nie był to element różnicujący kandydatów w istotnym stopniu. Zdaniem Rady, inni (pozostali) kandydaci biorący udział w konkursie nie spełnili na równym poziomie kryteriów z art. 35 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.; dalej ustawa o KRS). Powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 3 września 2014 r. na kandydaturę asystent M. C. oddano 15 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i głosów „wstrzymujących się”, udzielając jej poparcia bezwzględną większością głosów, a za kandydaturą

referendarza M. C. oddano 15 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i głosów „wstrzymujących się”, udzielając mu poparcia bezwzględną większością głosów. Równocześnie pozostałe kandydatury nie uzyskały wymaganej bezwzględnej większości głosów, w tym na referendarza P. W. nie oddano głosów „za”, ale 2 głosy „przeciw” oraz 13 „wstrzymujących się”.

W odwołaniu od uchwały referendarz P. W. zarzucił naruszenie art. 33 ust. 1 ustawy o KRS przez zaniechanie wszechstronnego rozważenia sprawy, w tym zgromadzonych w sprawie dokumentów dotyczących jego osoby oraz wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w części dotyczącej nieprzedstawienia Prezydentowi RP jego kandydatury z wnioskiem o powołanie go do pełnienia urzędu sędziego w Sądzie Rejonowym [...] oraz o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa, ewentualnie o uchylenie pkt 1 zaskarżonej uchwały oraz jej pkt 2 ppkt 68 w stosunku do jego osoby i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

W ocenie wnoszącego odwołanie, wbrew treści art. 33 ust. 1 ustawy o KRS, kontestowana uchwała „nie znajduje oparcia w materiałach źródłowych albowiem odwołujący posiada większe kwalifikacje zawodowe, ponieważ zdał dodatkowo egzamin radcowski, posiada dodatkowe wykształcenie magisterskie, ukończył studia podyplomowe, ukończył kurs języka angielskiego dla kadr bankowych, brał udział w licznych szkoleniach w Służbie Więziennej i w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w [...], (...) ma także większe doświadczenie zawodowe i życiowe z racji pracy w innych instytucjach państwowych (bank był wówczas jednoosobową spółką Skarbu Państwa). Kwalifikacji tych nie może arbitralnie przekreślić fakt, że odwołujący nie jest zatrudniony poza okręgiem [...] gdzie rekomendowani kandydaci są lepiej znani od strony merytorycznej. Nie można zaakceptować faktu, że odwołujący się w konkursach do sądów w [...] regularnie jest opiniowany przez kolegium negatywnie mimo, że w ocenie sędziego wizytator wskazuje na wzorową sprawność pracy odwołującego”. W szczególności rekomendowana do objęcia urzędu sędziego asystent nie ma wyższych ocen z egzaminu sędziowskiego oraz ze studiów prawniczych, nie zdała dodatkowo innego egzaminu prawniczego i nie posiada większego doświadczenia zawodowego ani życiowego, poza praktyką w

sądownictwie. Tymczasem odwołujący się zdał „nie tylko egzamin sędziowski ale także 5 częściowy egzamin radcowski, który to egzamin – w opinii skarżącego – był egzaminem trudniejszym i obejmował szerszy zakres wiedzy prawniczej (m.in. prawo gospodarcze oraz prawo administracyjne) oraz fakt ukończenia innego fakultetu i studiów podyplomowych. Ponadto skarżący posiada lepsze przygotowanie teoretyczne i praktyczne w stosowaniu prawa karnego wykonawczego z racji służby w więziennictwie o czym wskazywało zaświadczenie dyrektora zakładu karnego”. W konsekwencji, w ocenie odwołującego się, Krajowa Rada Sądownictwa „nie dokonała kompleksowej analizy materiału ani oceny jego kwalifikacji i nie zastosowała do jego kandydatury takich samych kryteriów i reguł oceny”, które zastosowała do rekomendowanych, „lecz powyższe oceny i kryteria podkreśliła i uwypukliła w stosunku tylko do dwóch rekomendowanych kandydatów”.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o jego odrzucenie z powodu niespełnienia wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c., ewentualnie o oddalenie odwołania w całości, jako pozbawionego uzasadnionych podstaw (art. 398¹⁴ k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się bezpodstawne i nieuzasadnione już dlatego, że niektóre dosłownie zacytowane jego fragmenty zostały sformułowane niedbale i nieporadnie językowo, zawierają one powtórzenie niektórych użytych słów (dwukrotne użycie słowa „oceny”), błędy składni, gramatyki, pisowni i stylu, których powinien unikać odwołujący się kandydat do objęcia stanowiska sędziowskiego, kontestujący zaskarżoną uchwałę przed najwyższą instancją sądową. W tej sytuacji zawarte w odwołaniu subiektywne oceny własnych dokonań prawniczych odwołującego się, a w szczególności podważanie osiągnięć kandydatów rekomendowanych na wolne stanowiska sędziowskie, w szczególności kandydatury „rekomendowanej asystent” zostały oparte na nieuzasadnionym wykazywaniu rzekomo wyższych profesjonalnych walorów odwołującego się. Tymczasem złożenie - co najwyżej równorzędne z egzaminem sędziowskim - egzaminu

radcowskiego, o czym zresztą odwołujący się nawet nie wspominał w karcie zgłoszenia kandydata, ani ukończenie „innego fakultetu” lub bliżej nieokreślonych studiów podyplomowych, ani praktyka bankowa na stanowisku kontrolera rachunkowego, czy wreszcie służba na stanowisku starszego inspektora zakładu karnego nie stanowiły nadzwyczajnych lub ponadstandardowych osiągnięć zawodowych, które mogłyby szczególnie predestynować skarżącego do ubiegania się o wolne stanowisko sędziowskie, przed rekomendowanymi przez KRS kandydaturami. Za takie „przewagi” mogłaby być uznana aktywność naukowa, glosatorska, komentatorska, publikatorska lub prowadzenie czynnych szkoleń z zakresu praktyki i wymiaru sprawiedliwości

Krajowa Rada Sądownictwa nie naruszyła jedynej podstawy prawnej odwołania, tj. art. 33 ust. 1 ustawy o KRS, ponieważ podjęła zaskarżoną uchwałę po wszechstronnym rozważeniu najlepszych kandydatur spośród wielu osób spełniających wymagania ustawowe, którzy ubiegali się o dwa wolne stanowiska sędziowskie, w szczególności wskazała na zastosowane szczegółowe i usprawiedliwione kryteria oraz oceny wyboru rekomendowanych najlepszych kandydatów. O tym, że dokonany wybór nie był dowolny, arbitralny, nierówny ani dyskryminujący pozostałych kandydatów świadczy lektura uzasadnienia kontestowanej uchwały, z którą subiektywnie bezzasadnie polemizował odwołujący się.

Warto przy tym przypomnieć, że na gruncie art. 13 ust. 2 ustawy o KRS kognicja Sądu Najwyższego do oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje wyłącznie badanie, czy zaskarżona uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydata na sędziego (a tym bardziej jego kontrkandydatów). Przedmiotem badania ze strony Sądu Najwyższego pozostaje procedura podejmowania uchwały przez Krajową Radę Sądownictwa, a nie okoliczności lub przesłanki, które zadecydowały o treści kontestowanego wyniku procedury konkursowej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2009 r., III KRS 7/09 i III KRS 11/09, niepublikowane, oraz z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, ZNSA 2011 nr 11, poz. 93). Oznacza to, że merytoryczna ingerencja Sądu Najwyższego w rozstrzygnięcia Rady jest co do zasady ograniczona i nie

może wkraczać w sferę konstytucyjnych uprawnień KRS. Niezaprezentowanie w uzasadnieniu kontestowanej uchwały szczegółowej charakterystyki odwołującego się lub poszczególnych kandydatów, których Rada postanowiła nie rekomendować na dwa wolne stanowiska sędziowskie, nie narusza konstytucyjnego prawa wyboru przez ten organ konstytucyjny najlepszych spośród równych kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie. W takich przypadkach cechy lub potencjalne niższe oceny „gorszych” kandydatów nie są eksponowane po to, aby niekorzystny dla nich wynik głosowania nie był oceniony jako ich „przegrana” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2013 r., III KRS 201/13, LEX nr 1402636). Z tego punktu odniesienia ochrony interesów poszczególnych kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie Rada nie ma też obowiązku szczegółowego opisywania każdego spośród nich. Wystarcza przedstawienie i uzasadnienie walorów profesjonalnych najlepszych kandydatów wskazanych (wybranych) przez Radę.

Jednym z elementów dokonanej oceny było poparcie organów samorządu sędziowskiego. Wprawdzie wyniki takiego głosowania nie wiążą Krajowej Rady Sądownictwa w ocenie kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, ale są one istotne na gruncie art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, gdyż stanowią jedno z ustawowych kryteriów oceny predyspozycji do pełnienia urzędu na obsadzanych stanowiskach sędziowskich, a Rada ma szczególny obowiązek umotywowania dokonanego wyboru, gdyby dotyczył on osoby, która uzyskała mniejsze poparcie środowiska zawodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271). W rozpoznawanej sprawie o wyborze przez Krajową Radę Sądownictwa do przedstawienia Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie na wolne stanowisko sędziowskie innych kandydatów zadecydowały nie tylko wyniki głosowania przed organami samorządu sędziowskiego, ale dokładna i wyczerpująca ocena najlepszych, w ocenie Rady, rekomendowanych kandydatów do objęcia dwóch wolnych stanowisk sędziowskich, które nieudolnie, nieporadnie i bezzasadnie próbował podważyć odwołujący się, który uzyskał niższe poparcie środowiska sędziowskiego w porównaniu do uzyskanego przez rekomendowanych kandydatów oraz nie otrzymał ani jednego głosu poparcia na posiedzeniu Rady. Wskazane okoliczności oznaczały, że w rozpoznanej sprawie postępowanie przez Krajową Radę Sądownictwa zostało oparte na wszechstronnym rozważeniu

wszystkich istotnych okoliczności wymaganych do oceny i pierwszeństwa rekomendowanych kandydatów, które nie naruszały konstytucyjnych zasad dostępu do służby publicznej kandydatów, którzy nie uzyskali poparcia Rady, w tym kandydatury odwołującego się (art. 60 Konstytucji RP), ani nie naruszały zasad równego traktowania lub niedyskryminacji (art. 32 Konstytucji RP). Powoływane przez odwołującego się na „pierwszeństwo” w ubieganiu się o jedno z dwóch wolnych stanowisk sędziego sądu rejonowego w porównaniu do dwóch rekomendowanych kandydatów, którzy - podobnie jak skarżący - posiadają staż pracy w charakterze asystenta sędziego lub referendarza sądowego, nie miało oparcia w przepisach prawa, a już w żadnym razie w podstawie prawnej odwołania.

Mając powyższe na uwadze wobec niewykazania, że zaskarżona uchwała jest sprzeczna z prawem - Sąd Najwyższy wyrokował jak w sentencji w zgodzie z art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS.